

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Супутні банківські та страхові послуги

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Освітня компонента вільного вибору студента професійної підготовки

Семестр

8

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Татаринцева Юлія Леонідівна

Yulia.Tataryntseva@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів (НТУ «ХПІ»)

Авторка понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Страховий менеджмент», «Інвестування», «Соціальна відповідальність та бізнес соціальний аналіз».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Осипова Світлана Костянтинівна

Svitlana.Osipova@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів (НТУ «ХПІ»)

Авторка понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Банки та банківська справа», «Міжнародний банківський бізнес», «Банківський менеджмент».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс спрямований на ознайомлення студентів з сучасними тенденціями та основними аспектами супутніх банківських і страхових послуг, розкриваючи ключові аспекти їх функціонування в фінансовому секторі. Студенти будуть мати можливість вивчати та розуміти різноманітні аспекти електронних платіжних систем, іпотечних кредитів, податкового планування, страхових продуктів для фізичних та юридичних осіб, а також вивчати супутні страхові послуги. Курс

розроблений для розвитку компетенцій студентів у сфері фінансів і страхування, сприяючи їхньому професійному зростанню та успішній кар'єрі в галузі.

Мета та цілі дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Супутні банківські та страхові послуги" є надання студентам глибокого розуміння сучасних банківських і страхових процесів та послуг, їх взаємодії з економікою та фінансовим сектором. Курс спрямований на розвиток практичних навичок і теоретичних знань, необхідних для ефективної роботи в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

Завдання:

- ознайомлення студентів з новітньою теорією та сучасною практикою в галузі банківських та страхових послуг, зокрема вплив цифровізації,
- аналіз структури та функцій банківських установ для визначення їхнього місця та ролі у фінансовій системі;
- вивчення основ страхування з акцентом на розкритті видів послуг та їхнього значення для ризикованого управління та фінансового захисту;
- аналіз електронних платіжних систем для розуміння їхнього функціоналу, переваг та викликів у контексті сучасних фінансових технологій.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 30 год., практичні роботи – 20 год., самостійна робота – 70 год. |

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Страхування та страхова справа», «Банки та банківська справа», «Фінансові ринки» |

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на використанні системного підходу |

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Супутні послуги банків, їх види і зміст

Визначення супутніх банківських послуг та їх важливість у банківському обслуговуванні клієнтів.

Тема 2. Послуги банків в процесі кредитування клієнтів

Сутність і структура послуг, супутніх кредитному обслуговуванню клієнтів

Тема 3. Банківські послуги в процесі проведення валютних операцій

Значення супутніх послуг банку для оптимізації валютних операцій

Тема 4. Послуги банків в процесі проведення фондових операцій

Сутність, види і функції супутніх послуг банку на ринку цінних паперів

Тема 5. Банківські послуги в процесі розрахунково-платіжного та касового обслуговування

Зміст та види розрахунково-платіжних і касових послуг банку

Тема 6. Інвестиційні послуги банків

Поняття інвестиційних послуг. Роль та значення інвестиційних послуг банків у фінансовій сфері.

Тема 7. Визначення та роль супутніх страхових послуг

Роль та значення супутніх страхових послуг. Типи супутніх страхових послуг та їх функції. Розгляд інновацій та використання сучасних технологій у супутніх страхових продуктах

Тема 8. Кредитне страхування та його вплив на ринок банківських кредитів.

Поняття кредитного страхування. Взаємозв'язок між кредитними угодами та страховим покриттям.

Тема 9. Страхові аспекти управління активами: захист клієнтських портфелів.

Роль страхових послуг у зменшенні ризиків управління активами. Захист інвестицій та фінансових портфелів через страхові продукти

Тема 10. Банківські та страхові послуги у сфері пенсійного забезпечення

Інтегрований підхід до пенсійного забезпечення: поєднання банківських та страхових послуг.

Тема 11. Послуги страхування майна та нерухомості в банківському секторі.

Застосування страхових продуктів для захисту майнових активів. Роль страхування у відновленні після природних катастроф та інших ризикових ситуацій.

Тема 12. Страхування від негідності контрактів та втрати прибутку

Аналіз страхових аспектів, пов'язаних із негідністю контрактів та втратами прибутку. Розробка стратегій страхування для захисту від непередбачених ситуацій.

Тема 13. Послуги страхування від крадіжок та кіберзахист

Вивчення страхових продуктів, спрямованих на захист від крадіжок та кіберзлочинності. Аналіз ризиків, пов'язаних із кіберзахистом.

Тема 14. Страхові аспекти взаємодії банків з фінтех-компаніями: ризики та можливості.

Ризики, пов'язані із взаємодією банків із фінтех-сектором. Роль страхових послуг у захисті від нових викликів.

Тема 15. Технологічні інновації банківських та страхових послуг

Вплив технологічних трансформацій на розвиток банківської та страхової сфер

Теми практичних занять

Тема 1. Вивчення змісту і видів супутніх послуг банків.

Функції і різноманітність супутніх банківських послуг.

Тема 2. Вивчення видів послуг банків в процесі кредитування клієнтів

Кредитні лінії. Кредитування з овердрафтом. Кредитування із застосуванням акредитива. Оцінка якості забезпечення кредиту. Реструктуризація кредиту.

Тема 3. Розгляд ключових банківських послуг в процесі проведення валютних операцій

Комплекс фінансових послуг по оптимізації валютних операцій. Зміст супутніх валютнообмінних послуг. Хеджування валютних операцій.

Тема 4. Ознайомлення з послугами банків в процесі проведення фондових операцій

Банківські послуги з оптимізації та забезпечення ефективності фондових операцій.

Тема 5. Дослідження послуг банку в процесі розрахунково-платіжного та касового обслуговування

Способи проведення платежів. Електронні перекази та платіжні системи. Касове обслуговування. Інтернет-банкінг та мобільні додатки.

Тема 6. Розгляд інвестиційних банківських послуг

Управління портфелем інвестицій. Консультування з питань інвестування. Торгівля цінними паперами. Обслуговування корпоративних клієнтів у сфері інвестицій

Тема 7. Дослідження суті і видів супутніх страхових послуг

Використання супутніх страхових продуктів страхових компаній або банків для покриття страхових ризиків та покращення фінансового забезпечення клієнтів.

Тема 8. Вивчення впливу кредитного страхування на ринок банківських кредитів.

Кредитне страхування. Зниження кредитного ризику. Стимулювання розвитку ринку кредитів.

Тема 9. Вивчення страхових аспектів управління активами.

Забезпечення стабільності та надійності інвестицій. Захист інвестицій та фінансових портфелів через страхові продукти. Диверсифікація ризиків.

Тема 10. Ознайомлення з банківськими та страховими послугами у сфері пенсійного забезпечення

Банківські та страхові послуги у сфері пенсійного забезпечення. Розвиток індивідуальних пенсійних планів від банківських та страхових установ.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання - контрольну роботу за проблемними питаннями курсу. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Банківська система: навч. посіб. / ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
2. Ушакова О.А. Банківські операції: навч. посіб. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.
3. Жаворонок, А. В., Федішин, М. П., & Ковальчук, Н. О. (2021). Трансформація банківських продуктів і послуг у сучасних умовах. Проблеми і перспективи економіки та управління, (2(18), 202–215.
4. Банківські операції : підручник /за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ТНЕУ «Економічна думка», 2019. 696 с
5. Озерчук О. В. Управління інвестиційним портфелем банків в Україні: теоретичні та прикладні аспекти / Наукові праці НДФІ, 2019. №1 (86). С. 85-100
6. Борисюк О.В. Б84 Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.
7. Клапків Л.М., Клапків Ю.М., Свірський В.С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с
8. Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2023. 251 с
9. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
10. Фесенко Н.В. Стан та перспективи функціонування страхового ринку України в умовах глобалізації *Економіка та держава*. 2019 № 8. С. 28–34
11. Татаринцева Ю.Л., Пушкар О.І., Назарова Т.Ю., Осипова С.К. Інноваційні продукти фінансового ринку в умовах цифрової економіки «Review of transport economics and management» 8(24) 2022 с.103-108

Додаткова література:

1. Дробот Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 23.
2. Данік Н.В. Банківська система: навчально-методичний посібник (збірник завдань) для змішаної форми навчання — Дніпро: Середняк Т. К., 2022, 47 с.
3. Наконечна О., Михайлик О. FINTECH в банківському бізнесі: особливості розвитку та потенційні можливості / Підприємництво та інновації, (23), 2022 108-119.
4. Гірченко, Т., Боярко, І., Стороженко, О., & Семенюк, І. Забезпечення стабільності розвитку економіки через ефективне функціонування банківського сектору/ *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(39), 35–49. 2021
5. Боднар О. А., Паламарчук В. С., Гаврилов А. О. Аналіз стану ринку банківських послуг України в умовах пандемії. *Modern Economics*. 2020. № 23(2020). С. 13-19.
6. Makarenko A., Tatyantseva Y., Kochetova T. (2022). Trends and features of FINTECH management processes evolution during the global pandemic. *Економіка: реалії часу*. 1(59) с.50-55
7. Терешко Ю.В. , Шевченко М.М., Татаринцева Ю.Л. Криптовалюти, інші засоби платежу та нові технології : кейс з основ взаємодії. 2023. 14. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.14.82> с.82-90

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді: підсумкової контрольної роботи (20%); Індивідуального завдання (контрольної роботи) (20%) та виконання самостійної роботи студента (60%). 60% самостійної роботи складаються з: • 40% поточного оцінювання (включаючи підготовку презентацій за темами силабусу, доповіді за темами та роботу на практичних заняттях); • 20% поточного семестрового контролю (тести). Передбачена рейтингова система отримання оцінки. Залік виконується письмово та містить: 2 теоретичних питання різного рівня складності та 1 практичне завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО